

РЕЦЕНЗИЯ

По конкурса за заемане на академична длъжност „ПРОФЕСОР” по научна специалност 3.8 Икономика/Икономика и управление/, обявен в ДВ брой 5 от 17.01.2014г. с кандидат ДИМИТЪР ХРИСТОВ ТЕНЧЕВ доктор инж. Доцент в катедра Икономика и управление във Факултета по химично и системно инженерство на ХТМУ

Рецензент: Доктор на икономическите науки, професор Иван Дочев Иванов

1. Общи положения и биографични данни

Димитър Христов Тенчев е роден на 24 февруари 1958 г. След завършване на средното си образование постъпва студент в ХТМУ. През 1983 г. получава диплом за завършено висше образование с отличен успех като инженер по автоматизация на производството. След завършване на образованието си постъпва като експерт до 1986 г. в Института по автоматизация, където работи. През тази година участва в конкурс за асистент. От 1986 г. е назначен за асистент по Икономика и управление на промишленото производство. На тази длъжност е до 1998 г. През този период и до момента е консултант на свободна практика по разработване на стратегии в управлението, маркетинга, реинженеринга, операциите, логистика, ремонт и поддръжка. Разработил е 35 проекта. Три години е Председател на борда на директорите в завода за производство на хладилници хладилни системи. През 1994 и 1995 г. е лектор в Университета в Минесота, САЩ. През 1996-1998 г. е експерт в Консорциум от държави по Темпус с ИЕР 09300. До 2001 г. е експерт в още два Консорциума. През 2002 и 2003 г. е експерт в Българска стопанска камара за развитие на българската дървообработваща и мебелна промишленост. През 2003 г. е експерт в Черна гора и Сърбия, Подгорица по мениджмънт. През 2004 и 2005 г. е експерт към българската стопанска камара по разработване на стратегии за развитие на българската шивашка и текстилна промишленост. От 2009 г. и до момента е Председател на борда на директорите на Ексес Софтуер София. През 2009-2012 г. е Изпълнителен директор на Екорекар АД и Елретех АД по оползотворяване на отпадъците. От 2007 г. е Председател на Общото събрание на факултет „Химично и системно инженерство” От 1998 г. е доцент по Икономика и управление, а от декември 2011 г. е ръководител на катедра Икономика и стопанско управление. През 1994 г. защитава дисертация за получаване на научната и образователна степен „Доктор” на тема Развитие и усъвършенстване на системите за тотално управление на качеството. Бил е на 7 курса в Австрия България с придобиване на съответен сертификат. Придобитата квалификация

му позволява да разработва оперативни стратегии за управление на фирмите, реинженеринг на компании, внедряване на системи за качество, маркетингови проучвания, за разработване на системи за управление на ремонта и подържането, за управление на проекти, за разработване на програми по управление на снабдяването и обучение по икономика, управление, организация и др по проблемите на обучението, мениджмънта, приватизацията. Краткосрочно е бил на специализация в Париж, Гърция, Шотландия, Италия, Дания, Холандия по обмяна на опит в преподаване на лекции по мениджмънт, внедряване на он-лайн обучение, съвременни форми на дистанционното обучение, за управление на качеството, за разгръщане на функциите на качеството като част от системата за тотално качество. Член е на Българската асоциация по предприемачество и мениджмънт и на Асоциацията на преподавателите по Икономика и управление в индустрията. Владее и ползва английски и руски езици.

2. Общо описание на представените материали.

За участие в конкурса са представени 14 публикации като учебници, учебни помагала и монографии по мениджмънт на качеството, стопанска логистика, управление на ремонта и качеството, Икономика и управление на промишленото производство, Електронен модел за обучение по логистика, Тотална поддръжка на оборудването, Управление на качеството, Мениджмънт на качеството, Управление на проекти. Представени са и 7 статии в научни списания и 22 доклада на научно-технически конференции. Приемат се за рецензиране посочените трудове. Не се рецензира представения автореферат по дисертацията, тъй като за това той е придобил научна степен. Пет от учебниците са издадени на чужд език. Една от статиите също е на чужд език и 4 от докладите са също на чужд език. Представена е служебна бележка, че е вземал участие като член или ръководител на 6 проекта по теми като: „Прилагане на европейския модел за съвършенство в работата в България”, ”Съвременни методи за управление на качеството като ключов фактор за повишаване на ефективността и конкурентноспособността на организацията”, „Оптимизиране на логистичните операции, фактор за постигане на конкурентно предимство”, ”Фактори влияещи върху конкурентноспособността на индустриалните фирми”, ”Проектният мениджмънт – подход за ефикасно планиране и използване на ресурсите за повишаване на ефективността и дейността на организациите”, ”Приложение на съвременни методи за превенция на риска в производственото предприятие”.

3. Обща характеристика на научно-изследователската и научно-приложна дейност на кандидата.

Проведените специализации, практическата му работа в управлението на борд на директори, разработване на проекти са му позволили да се насочи и към разработване на актуални икономически проблеми, подсказани и от преподавателската му работа в университета и в Нов български университет.

Научната му работа се оценява от монографията и публикуваните статии. Монографията е по мениджмънт на качеството. Утвърждава се тезата, че мениджмънта на качеството е от ключово значение за успех в конкуренцията на организациите и задоволяване в максимална степен на претенциите и очакванията на клиентите. Изяснени са аспектите за управление на качеството в контекста на постигане на ефикасност и ефективност. Разработени са същностните характеристики на ключови термини като концепции, школи, принципи, философии, икономически аспекти.

Друг разработен научен проблем е системата на човешките ресурси и качеството на продукцията. Акцентираща се на необходимостта от холистично възприемане на човешкия фактор, на който не трябва да се гледа само като на изпълнител, а като най-ценния капитал на организацията. Дефинира се в какви направления върху качеството влияе човешкият фактор - не само в прякото изпълнение на задачите, където перфектното изпълнение е цел, но и в процесите на генериране на идеи, вземането на решения, работа в екип, обучение през целия живот, в разработване на средствата и методите за подобряване на качеството. Определено е съдържанието на т.н Меки умения. Изследвана е връзката между изкуствения интелект, мултимедиите и обучението. Предложената интеграция между твърдата система за „наливане“ на знания през екрана и разгръщането на двустранното комуникиране между машина и човек като процес на решаване на проблеми с няколко варианта самоконтрол и самооценяване на придобитите знания и развитието на приложния софтуер в насока на експертните системи с голям обем база данни и поливариантност на обхвата на обучаемите превръща мултимедийното обучение във високо ефективно.

Цялостно са изследвани предпоставките за подобряване на качеството на продукцията. Осигуряването на качеството означава изчерпателно познаване на изискванията и очакванията на клиентите и подчиняване на всички дейности на производителя /доставчици в насока те да бъдат удовлетворени

Изяснени са факторите на материалния поток, който генерира адекватно информация от всички възможни източници/ клиенти, маркетинг, продажби, сервиси и др./ на полезна такава и насочването и към конкретните ползватели по цялата верига.

Изяснени са целите на създаване, организиране и внедряване на обратния информационен поток, особено при отчитане връзката качество-цена.

Проучено е влиянието на конкуренцията от призмата да се внуши на фирмите да погледнат под друг ъгъл на процеса на доставяне на стойност на клиента и да формулират свои собствени измерители и критерии за оценяване на постиженията си. Предложена е формула за оценяване на добавената потребителска стойност.

На практика са представени моделите на ДЕМИНГ, на Малкълм Болдриж и Европейската награда за качество, критериите по които се самооценяват организациите.

Качеството и неговото осигуряване е проучено и през погледа на постигане устойчиво развитие. Аспектите на устойчивото развитие са интегрирани в концепциите за управление на качеството, връзката между качеството и опазването на околната среда, ефективно управление на отпадъците и комплексно използване на суровините и материалите. Предложена е интегрирана система за управление на качеството, производството, екологичните фактори и факторите, свързани с осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд на персонала.

Представени са и 22 доклада, изнесени пред международни и национални конференции. В тях се поставят актуални проблеми по логистиката, управлението на качеството, обучението, създаване на подходяща бизнес среда, конкуренцията и др.

Негови трудове са цитирани от 27 автори. Бил е научен ръководител на един докторант.

4. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата.

От справката се констатира, че в последните години той има пълна учебна натовареност. За 2009 г. е взел 256.9 ч. лекции и 68 ч. упражнения. И през 2013 г. съответно 381 ч. лекции и 115 ч. упражнения. Бил е ръководител на 111 студенти, успешно защитили дипломните си работи. Разработил е лекционни курсове по Икономика и мениджмънт – общ курс бакалаври; Стопанска логистика за бакалаври; Мениджмънт на качеството за бакалаври; Стопанска логистика за магистри; управление на качеството за магистри; Управление на проекти за магистри; Управление на ремонтната дейност за магистри; Управление на материалните ресурси за магистри и Енергиен мениджмънт за магистри на английски език.

Доц. Тенчев е автор на 13 учебници и учебни помагала с което осигурява необходимата литература за подготовка на студентите. Ще посоча Стопанска логистика,

където са обхванати всички области на управлението на материалния поток и дейността на всички звена, участващи в процеса.

Друг учебник е по Управление на ремонта и поддържането. Изяснена е еволюцията в разбирането на мястото и ролята на управлението на ремонта и поддържането за осигуряване работоспособността на ДМА през време на техния експлоатационен и физически живот с оглед на постигане устойчивост на производствените процеси и поддържане на високо качество на произвежданата продукция.

За тренинг на мениджъри от различни компании по света е разработил казус, разпространен в Лондонската клирингова библиотека.

Разработени са в учебната литература проблемите на управление на запасите; мениджмънта, електронен модул за обучение по логистика; за поддържане и ремонт на оборудването. За управление на операциите; за новите проблеми по управление на проекти, мениджмънт на качеството. В тях наред с теоретичното изясняване се прави оценка на практиката и се препоръчат приемливи действия, чието внедряване води до нарастване на ефективността от стопанската дейност. Заслужава да се посочи учебника по Икономика и управление на промишленото предприятие. Изяснена е важната корелация между производствените дейности, зараждането и реализацията на новостите в практиката и икономическата им целесъобразност. В учебника по управление на качеството се акцентира главно за ролята на човешкия фактор, мениджъри. Служители и работници при изработването на стратегиите и политиката за качество. Икономическите аспекти на управление на качеството и някои от съвременните модели за управление на качеството във водещи световни фирми.

5. Основни приноси и тяхната значимост за науката и практиката.

От изложеното съдържание на продукцията на кандидата може да се направи извода за поставяне на нов проблем и доказване с нови средства на съществени нови страни на вече съществуващи научни области, създаване на нови класификации и методи.

Принос е поставянето на проблема за тоталното качество. Изяснени са концепциите за качеството и неговото управление и мениджмънт, икономическите аспекти на работата по достигане на тотално качество, съществуващи системи и средства за осигуряване на качеството в контекста на удовлетворяване на клиентите, ролята на човешкия фактор в работата по качеството, пазарното представяне на организациите и взаимовръзката му с качеството на изпълнението, техника и методи за управление на качеството.

Разработване проблемите на ремонта и поддържането на техниката от гледна точка на икономическата ефективност, възможности за приложение на нови методи и внедряване на нови технологии, приложение на уменията на специалистите през призмата за достигане на високо качество на продукцията.

Изяснени са комплексно проблемите на логистиката и по-конкретно управлението на запасите, средствата и методите за постигане на висока ефективност от преработка на суровините и материалите, намаляване на отпадъците и екологичното въздействие и връзка между производство, комплексно използване на суровините, оптимизация и постигане на тотално високо качество.

С разработване на проблемите по управление на проекти се посочват възможностите за прилагане на съвременни средства за управление.

Наред с теоретичното изясняване на посочените проблеми следва да се посочи значимостта на научната продукция за подготовката на студентите през призмата на оценка на практиката, разкриване на нейните недостатъци и насочване вниманието към подбор, реална оценка и използване на реално приложими средства, действия и методи за усъвършенстване.

Участието му с доклади и разработване на програми и проекти, консултанската му дейност, участието му в управление на фирми и факултета са го утвърдили сред научната общественост като перспективен научен работник по изтъкнатите проблеми. Той се е утвърдил и като успешен ръководител на икономическата катедра в университета.

5. Критични бележки и препоръки

Участникът в конкурса е отделил по-голямо внимание на написването на учебна литература и разработване на казуси и програми, което за учебния процес е много полезно. Той е имал възможност в тази литература да разработва научни проблеми, които обаче биха могли да се обособят като научна литература и от тази гледна точка на разработване на повече статии, независимо от трудностите на икономистите в техническите университети за отпечатване.

Необходимо е по-голямо присъствие в реномирани списание извън университета.

При разработване на проблемите за качеството, ремонта и поддържането, постигането на конкурентноспособност по-голямо внимание да се отдели на внедряването на нови методи и технологии, добрата производствена практика, управлението на разходите с оглед на постигане на по-добри цени, печалба и ефективност.

6. Лични впечатления и становище на рецензента.

Познавам доц. д-р Тенчев както от неговите публикации, така и от неговото участие в научни конференции и срещи между членовете на Асоциацията. Той е активен участник при обсъждането, при поставянето на нови, актуални проблеми на икономиката и управлението на предприятието. С положителна оценка съм и за неговата работа като ръководител на катедрата, от неговата работа за умения да работи със студентите и колегите си.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на запознаването с представените научни трудове, тяхната значимост, съдържащите се в тях научни, научноприложни и приложни приноси, намирам за основателно да предложа доц. д-р инж. ДИМИТЪР ХРИСТОВ ТЕНЧЕВ да заеме академичната длъжност „ПРОФЕСОР” по научната специалност 3.8 Икономика /Икономика и управление/.

12.04.2014 г.

Рецензент:

Проф. дин Иван Дочев/

